

Op drie manieren laat Onesiforus iets van Jezus zien

'In de nood leer je je vrienden kennen.' Dan ontdek je wie trouw blijft, door dik en dun. De vraag komt trouwens meteen terug naar jezelf: 'Wanneer heb ik een ander teleurgesteld? En andersom: wanneer was ik er op het juiste moment?' Als Paulus gevangen zit in Rome, leert ook hij zijn vrienden kennen. Waarschijnlijk heeft hij twee keer gevangen gezeten in Rome, allebei de keren omdat hij het Evangelie van Jezus Christus verkondigde. In welke van die twee perioden deze tweede brief aan Timotheüs geschreven is, dat weten we niet precies. Wél weten we dat dit de laatste brief van Paulus is die in de Bijbel staat. Zelf verwacht hij, dat hij op korte termijn de marteldood zal sterven. Dat schrijft hij in hoofdstuk 4, vers 6. Hij zegt daar: 'Het tijdstip van mijn heengaan is aanstaande.' Deze laatste brief is in feite zijn geestelijke testament. Het is een brief aan zijn vriend en opvolger Timotheüs, de leider van de gemeente van Efeze. Dus deze brief gaat van Rome naar Efeze. Efeze ligt aan de westkust van wat nu Turkije is. En Efeze lag in een streek die Asia werd genoemd, Klein-Azië. Inderdaad, ook Paulus leert zijn vrienden kennen. In vers 15 schrijft hij het volgende: 'Dit weet u dat allen die in Asia zijn, zich van mij afgekeerd hebben. Tot hen behoren Fygellus en Hermogenes.' Kennelijk waren dat twee mensen waar Paulus heel wat verwachting van gehad had. Maar ze hebben hem in de steek gelaten. Zoals 'allen in Asia' hem in de steek hebben gelaten. Voel je de diepe tragiek in die woorden? Wat heeft Paulus eindeloos in Klein-Azië gewerkt! Zeker drie jaar lang heeft hij er het Evangelie verkondigd en gemeenten gesticht. Juist daar heeft hij zoveel gedaan. En er zijn ook heel wonderlijke dingen gebeurd. Ik lees een paar verzen voor uit Handelingen 19, daar gaat het over die tijd dat Paulus in Efeze werkte. Handelingen 19: 10-12, daar staat: 'En dit gebeurde twee jaar lang, zodat allen die in Asia woonden, het Woord van de Here Jezus hoorden, zowel Joden als Grieken. En God deed buitengewone krachten door de handen van Paulus, zo zelfs dat, als de zweetdoeken of de doeken die hij om zijn middel droeg, van zijn lichaam op de zieken gelegd werden, de ziekten van hen weken en de boze geesten uit hen weggingen.' Juist in die tijd dat Paulus in Efeze werkte, is daar zoveel gebeurd. En nu staat hier dat ene, trieste zinnetje: 'Dit weet u dat allen die in Asia zijn, zich van mij afgekeerd hebben.' Daar zit Paulus nu, in Rome, in zijn cel, en al die mensen uit Klein-Azië, al die mensen waarvoor hij gesjouwd heeft, dag in, dag uit, tot diep in de nacht, al die mensen waarvoor hij de meest gevaarlijke reizen heeft gemaakt, ze hebben hem allemaal laten vallen. Ook in de kerk kunnen mensen hard zijn. Dat is vandaag de dag zo, dat was vroeger ook al zo. De kerk bestaat niet uit volmaakte mensen, maar uit zondaars, en soms loop je daar keihard tegenaan. Bij anderen, maar ook bij jezelf. Soms kun je ook jezelf zo vies tegenvallen. Toch? Ik wel. En toch is dit geen verbitterde brief van Paulus. Hij zit niet in zijn cel te kniezen. Ongetwijfeld moet hij wel aan alle kanten de aanvechting gevoeld hebben, denk je niet? De twijfel, die moet hem besprongen hebben. 'Hoe kan dit nou? Ik heb er alles voor overgehad. En nu laten ze me zitten...' Ik kan me niet anders voorstellen dan dat Paulus geestelijk door heel donkere dalen gegaan moet zijn. Maar juist dan laat God merken dat Hij Zijn dienaar niet vergeet. En de Here stuurt Onesiforus. 'Gelukbrenger', dat is de betekenis van zijn naam. Degene die iets aandraagt waar je werkelijk wat aan hebt. En Onesiforus maakt zijn naam helemaal waar. Wie is Onesiforus? Zijn naam komt alleen voor in deze brief. Aan het einde van de brief (dat hebben we ook gelezen) zegt Paulus: 'Doe de groeten aan het huis van Onesiforus.' Het 'huis', dat wil zeggen: zijn huisgenoten, dus zijn familie en zijn bedienden. En hij schrijft dat dus vanuit Rome naar Efeze. Want daar woonde Onesiforus. Drie jaar lang heeft Paulus in Efeze gewerkt, en in die drie jaar heeft Onesiforus veel voor hem betekend. Vers 18: 'En hoezeer hij in Efeze gediend heeft, weet u zelf het beste.' Daar weet jij alles van, Timotheüs! Dus eerder al heeft Onesiforus laten merken dat hij trouw was, en nu blijkt dat hij trouw is gebleven. Dus toch nog iemand uit Klein-Azië, die een vriend blijkt te zijn. En hoe! Op drie manieren is hij Paulus tot een enorme steun

geworden. Die drie manieren wil ik met je langslopen, en dan zal blijken, steeds meer, hoe Onesiforus iets laat zien van Jezus Christus Zélf, hoe hij lijkt op zijn Redder. Onesiforus volgt zijn Heiland, en hij vertoont de trekken van die Heiland. Want let maar eens op wat Paulus over hem schrijft.

1. Onesiforus heeft vaak Paulus bemoedigd

Vers 16: 'Moge de Here aan het huis van Onesiforus barmhartigheid bewijzen, want hij heeft mij vaak bemoedigd...' Dat is het eerste. Bemoediging. In een oudere vertaling staat: 'Hij heeft mij vaak verkwikt', dat wil zeggen: hij heeft mij verfrist. Wat was dat een verademing, als Onesiforus weer eens even langskwam! Denk maar aan een warme dag, waarop je ook nog druk bent en een hoop moet doen. Als je dan moe thuiskomt, met zere voeten van het lopen, wat is het dan heerlijk om een frisse douche te nemen. Hè, heerlijk, daar kom je van bij! En stel het je nu even voor: Paulus in zijn gevangenschap. Misschien heeft hij huisarrest in een eigen woning, misschien ook zit hij ergens in een sombere kerker. Maar hoe dan ook: hij zit vast. En dan kijkt daar opeens dat vriendelijke gezicht van Onesiforus om de hoek van de deur. 'Kere! Jij hier!' 'Hij heeft mij vaak bemoedigd, verfrist.' Op welke manier zal Onesiforus dat gedaan hebben? Ongetwijfeld op heel praktische manieren. 'Paulus, kan ik iets voor je kopen? Of kan ik een boodschap aan iemand overbrengen? Zal ik zalf meenemen voor je enkels, waar die boeien omheen zitten?' Maar ook op een andere manier. Ongetwijfeld heeft Onesiforus ook in geestelijke zin licht gebracht, daar waar de satan Paulus de duisternis in wilde drijven, de nacht van twijfel, van de bitterheid en de wanhoop. Wat moet Paulus dat heerlijk gevonden hebben, om bemoedigd te worden in zijn geloof, in zijn vertrouwen op Jezus, dwars door alles heen, om samen te bidden en samen te zingen. 'Onesiforus heeft mij vaak bemoedigd.' Zie je achter Onesiforus de gestalte van Jezus Christus oprijzen? Als er Eén is die met Zijn bemoediging in je leven komt, dan is Hij het wel. Als jij gaat door perioden van duisternis, van twijfel, van aanvechting, dan komt Jezus je tegemoet. En zomaar, zonder dat je het verwacht, zien je (om het zo maar eens te zeggen) Zijn gezicht om de hoek van de deur. Hij laat je opademen. Door een lied, dat je raakt. Door een bijbeltekst. Door een preek misschien. Door een bijzondere ontmoeting. Jezus komt zo vaak met Zijn bemoediging. Hij komt je verfrissen, zoals het staat in Psalm 23: 'Hij verkwikt mijn ziel.' En weet je, zoals Onesiforus Paulus bemoedigde, zo mogen wij ook elkaar bemoedigen. Ik kreeg een nieuwsbrief onder ogen die een paar jaar geleden geschreven is door een medewerker van Stichting Gave. Die stichting zet zich in voor vluchtelingen. En deze medewerker, Marc, werd gebeld door een predikant met het verzoek of hij op bezoek wilde gaan bij iemand in een detentiecentrum, net over de Nederlandse grens. Het was een Somaliër, een voormalige piraat. Misschien weet je dat nog dat jarenlang schepen die langs Somalië voeren werden geënterd door piraten. De bemanning werd dan gegijzeld en de piraten eisten een fors losgeld. Dat kwám er dan ook meestal. En de piraten gebruikten vaak grof geweld. Maar verschillende westerse landen stuurden oorlogsschepen naar Somalië om de piraten te bestrijden. Deze man in dat detentiecentrum was op zo'n schip gevangen genomen en meegenomen naar Europa. De man wordt in de nieuwsbrief 'Osman' genoemd. Osman was berecht en had tien jaar in de cel gezeten. Maar nu was zijn straf achter de rug en zou hij weer worden uitgezet naar Somalië. En Marc vroeg zich af: 'Wat voor iemand zal ik daar aantreffen?' De predikant had gezegd dat Osman christen was geworden. Maar ja, zou zo'n bekering wel echt zijn? Of zou het een verhaal zijn om hier in Europa een verblijfsvergunning te krijgen? Marc wist niet wat hij ervan moest denken. Hij ging naar het detentiecentrum, samen met een jonge Somalische broeder, Harun, en hij vroeg zich af: 'Hoe ziet een piraat eruit? En hoe ziet een bekeerde piraat eruit? En hoe zou een eventuele "nep" bekeerde piraat zich gedragen? En hoe maak je het onderscheid? Of kun je dat niet maken? En hoe ziet iemand eruit die al tien jaar lang vastzit, zonder hoop op een betere toekomst? Zou hij heel depressief zijn? Hij zou vast

veel bemoediging nodig hebben...' En dan schrijft Marc verder in zijn nieuwsbrief: 'Veel tijd om over deze dingen na te denken hadden we niet. Een slungelige Somalische jongeman van rond de dertig jaar oud liep de ruimte binnen. Onder zijn arm een hele stapel boeken. Het bleken Bijbel in diverse talen en allerlei Bijbelstudieboekjes. Met weidse armgebaren en een vrolijk gezicht werd de hele stapel op tafel uiteen gelegd. Toen werden we hartelijk omhelsd. Er volgden wat korte beleefdheden, maar Osman wilde zijn tijd goed gebruiken. En dat betekende voor hem: samen Bijbel lezen. Hij opende zijn Somalische Bijbel, wij onze Engelse Bijbels. Osman begon hardop te lezen. Romeinen 1: 17 was prachtig. Romeinen 8 was een tekst van "hoge kwaliteit", zei Osman. En dan de Psalmen! "Ken je deze al?" En wacht, Openbaring 1! Vol enthousiasme ging hij van het ene Bijbelgedeelte naar het andere. Wij hoefden alleen maar te luisteren. Vóór ons zat geen gedeprimeerde man, maar een man vól blijdschap. Het refrein van zijn woorden was: "Ik ben héél gelukkig, mijn broeder." En: "Ik zit in de gevangenis, maar toch ben ik vrij!" En toen was het uur voorbij. Nog één tekst "van hoge kwaliteit" wilde hij lezen, het kon nog net. Toen moest hij toch echt gaan. De bewakers stonden al klaar. Een omhelzing, een vluchtige zwaai. En weg was hij.' Marc schrijft: 'Ik weet nu hoe een bekeerde piraat eruit ziet. En dat sommige dingen die te mooi lijken om waar te zijn, toch gebeuren! Omdat God leeft (...) De dingen die onmogelijk zijn bij de mensen, zijn mogelijk bij God.' Zoals Onesiforus Paulus ging opzoeken in de gevangenis, om hem te verfrissen, zo gingen Marc en Harun Osman opzoeken. Maar merk je wat er gebeurde? Ze werden alle drie verfrist! Ze werden alle drie bemoedigd! Zo werkt de Heilige Geest! Onesiforus, de zoekende Onesiforus, vertoont het beeld van Christus. En zouden ook wij dat ook niet willen? Zouden ook wij ons niet door Jezus willen laten gebruiken, om voor andere mensen Zijn vertegenwoordiger te zijn? Wij zijn verbonden in die éne Here Jezus Christus. En Zijn vraag aan ons is: 'Voor wie kun jij een Onesiforus zijn? Wie kun jij verfrissing brengen? Wie kun jij bemoedigen?' Dichtbij: hier iemand in de kerk of in je buurt of in je familie. Door een appje, een kaartje, of een belletje, of een bezoekje, of hoe dan ook. Dichtbij, maar ook veraf. Want ook vandaag zijn er duizenden, duizenden broeders en zusters die om hun geloof gevangen zitten, of gediscrimineerd worden, of in de knel zitten. En net als Paulus zien zij uit naar die bemoediging. Toen ik als tiener nog thuis woonde, las mijn moeder vaak aan tafel voor uit de blaadjes van Kruistochten, wat nu Open Doers heet. Zo leerden wij betrokken te zijn bij vervolgd christenen. En het aantal vervolgd christenen is sindsdien alleen maar toegenomen. In Noord-Korea, China in oveel moslim-landen... Wat is het belangrijk dat we voor hen bidden! En wat is het een verfrissing voor hen om een kaartje te krijgen. Op de website van Open Doers staat hoe je dat kunt doen: www.opendoors.nl/wat-kun-jij-doen/samen-in-actie/schrijfacties/

2. Onesiforus schaamde zich niet voor de gevangene Paulus
Verfrissing brengen, bemoediging dat is het eerste wat Onesiforus doet. 'Hij heeft mij vaak bemoedigd,' schrijft Paulus in vers 16, 'en hij heeft zich voor mijn boeien niet geschaamd.' Dat is het tweede. Onesiforus schaamde zich er niet voor bevriend te zijn met een gevangene. Zou jij het gedurfd hebben? Iemand opzoeken, iemand helpen die om zijn geloof gevangen zat? Zou je niet bang geweest zijn om ook zelf te worden gearresteerd? Onesiforus is niet bang, en hij geneert zich niet voor deze gevangene. Anderen zien Paulus als een 'loser', Paulus is niet meer 'in' in Klein-Azië. Hij is uit de belangstelling, en uit de gratie. Zo gaat dat onder mensen. Maar Onesiforus blijft trouw. En ook daarin lijkt hij op zijn Heiland. Als je in de Bijbel een paar bladzijden doorbladert, naar Hebreëen 2: 11, dan kom je daar zó'n prachtige tekst tegen. Daar staat: 'Immers, zowel Hij Die heiligt als zij die geheilgd worden, zijn allen uit één. Daarom schaamt Hij (Jezus) Zich er niet voor hen broeders te noemen.' Onesiforus schaamt zich niet voor Paulus, zoals Jezus Zich niet schaamt voor ons. En opnieuw is Zijn vraag, de vraag van de Here Jezus aan jou en mij: 'Wil je Mij ook daarin volgen? Wil jij juist aandacht geven aan mensen die er bij anderen uit liggen? Of schaam jij je ervoor deel uit te maken van de kerk, van die christelijke familie wereldwijd? Ben je bereid

op te komen voor anderen, die om hun geloof lijden?' Laten we eerlijk zijn: in de politiek vandaag de dag is het een beetje 'uit' om op te komen voor vluchtelingen, voor ontwikkelingssamenwerking, voor armen en ook voor geloofsgenoten in de knel. Maar Jezus blijft trouw. Hij zoekt ook vandaag naar Onesiforussen, die laten zien wat dat betekent: trouw door dik en dun.

3. Onesiforus heeft Paulus ijverig gezocht... en gevonden!

Onesiforus bemoedigde Paulus, hij schaamde zich niet voor hem, ook al zat Paulus gevangen. En ten derde, staat er in vers 17: 'Toen hij in Rome aangekomen was, heeft hij mij ijverig gezocht, en hij heeft mij gevonden.' Zie je hem lopen, in gedachten, die Efeziër in dat verre Rome, in die eindeloos grote stad met al zijn straatjes en wijken? Speurend tussen de mensenmassa, zoekend naar medechristenen die misschien aanwijzingen kunnen geven, kloppend op een deur ergens in een steegje: 'Nee, ik weet niet waar Paulus is, maar als je hier nou de straat uitloopt, alsmaar verder, de markt over, en dan de vierde straat links, tweede huis, dan woont daar Rufus, die kan je misschien helpen.' 'Bedankt!' en verder ging hij weer, Onesiforus, op zijn zoektocht. Onesiforus, hij zoekt, net zo lang tot hij vindt. Waar ken ik dat van? Zoeken, net zolang tot hij die éne vindt. Herken je ook hier weer het beeld van die goede Herder, Jezus Christus, die net zolang zoekt totdat Hij die éne vindt, dat éne schaap, dat éne lammetje? Losgeraakt van de kudde, verdwaald, vereenzaamd. Onesiforus zoekt, want Zijn Heer, Zijn Heiland, zoekt. Jezus zoekt ook hier, vanmiddag in de kerk, hier zoekt Hij je op. Thuis, bij de livestream, Hij zoekt je op. 'Hij is *verschenen*,' schrijft Paulus in vers 10, 'Hij heeft de dood tenietgedaan en het leven en de onvergankelijkheid aan het licht gebracht door het Evangelie.' Jezus heeft ons opgezocht en Hij rust niet voor Hij ook jou gevonden heeft. Hij wil je redden en door Zijn Geest in je wonen. Láát je je ook vinden door Hem?

Onsiforus zal zélf verfrist worden – voor altijd!

Paulus schrijft vol dankbaarheid over die goede vriend, Onesiforus, die broer in Christus. Maar als je goed leest, dan valt er iets op. In vers 16 schrijft Paulus: 'Moge de Here aan *het huis* van Onesiforus (dus aan de *huisgenoten* van Onesiforus) barmhartigheid bewijzen, want hij heeft mij vaak bemoedigd...' Maar waarom niet aan Onesiforus zélf? Waar is Onesiforus op het moment dat Paulus deze brief schrijft? Je zou zeggen: als Onesiforus op dat moment nog in Rome is, bij Paulus, dan zou Paulus in hoofdstuk 4 schrijven: 'De hartelijke groeten van Onesiforus!' Maar dat staat er niet. En als Onesiforus inmiddels weer in Efeze zou zijn, weer thuis, dán zou Paulus schrijven: 'Doe de groeten aan Onesiforus en zijn huisgenoten!' Maar dat staat er ook niet. Er staat in hoofdstuk 4: 19: 'Groet het huis (de huisgenoten) van Onesiforus.' Veel Bijbelgeleerden trekken dan ook de conclusie dat Onesiforus waarschijnlijk niet meer in leven is op het moment dat Paulus dit schrijft. En ik denk dat die conclusie klopt. Want Paulus schrijft wel het volgende over Onesiforus, in vers 18 van hoofdstuk 1: 'Moge de Here hem geven dat hij barmhartigheid vindt bij de Here op die dag.' Paulus kijkt vooruit naar de dag dat Jezus terugkomt op aarde, de dag van het grote oordeel. En als hij dan denkt aan alles wat Onesiforus voor hem heeft betekend, dan heeft hij dit diepe, intense verlangen: dat Onesiforus dan zélf barmhartigheid mag vinden, dat hij dan zélf de zegen mag ervaren van iemand die voor hem zorgt. Dat hij dan zélf verfrist mag worden, en dat niet voor even, maar voor altijd. Wat een heerlijk vooruitzicht, vind je niet? Het is ook jouw vooruitzicht, als je dicht bij Jezus blijft. Dan ga jij ook steeds meer op Hem lijken. Steeds meer trekken van Hem vertonen. Zonder dat je er erg in hebt... In de nood leer je je vrienden kennen. Zo leerde Paulus Onesiforus kennen. En dankzij Paulus mogen ook wij over hem lezen. Wat heerlijk, dat we even kennis mochten maken, en mochten zien wat een zegen hij heeft verspreid. Hoe dat kwam? Doordat Onesiforus Zijn Heiland volgde. En daardoor steeds meer op Hem ging lijken. Diezelfde Heiland is vanmiddag hier. Hij wil ook ons bemoedigen en verfrissen. Hij is de goede Herder, altijd op zoek naar verloren schapen. Hij zoekt ook jou, elke keer weer, waar je ook bent, al is het in een detentiecentrum. En als Hij je gevonden heeft, dan schaamt Hij Zich er niet voor om jouw Redder te zijn. Jouw Verlosser. De Heer van je hart. Amen.